

INSTRUKS FOR SEILFLYGING I FAREOMRÅDER I OSLO OG BODØ AOR

1. Gyldighetsområde

Denne veiledning gjelder høydeflyging med seilfly i kontrollert luftrom, innenfor fareområder som omfattes av «Avtale mellom Polaris og NLF om bruk av fareområder for luftsport» (dato 10.03.23) mellom Polaris ACC sektorgruppe Øst (PACC Oslo), Polaris sektorgruppe Nord (PACC Bodø) og Norges Luftsportforbund (NLF).

Bruken av fareområdene inkluderer også en koordinering mot Luftforsvaret etter «Koordineringsavtale mellom forsvaret og Norges Luftsportforbund for bruk av permanente fareområder for seilfly» (dato 26.02.14) med NAOC.

Denne instruksjonen gjelder kun for følgende fareområder:
OPPDAL, BJORLI, LESJA, DOVRE, VAAGAA, JOTUNHEIMEN, RINGEBU OG RONDANE

Målgruppen er seilflygere og ansvarlig personell for arrangementer som benytter de aktuelle fareområder i kontrollert luftrom.

Merk: Denne instruksjonen omfatter ikke luftsportsområder i Oslo og Farris TMA. For disse gjelder egen avtale.

2. Prosedyre for aktivering og deaktivering av fareområder ved arrangement:

- For arrangementer og stevner av nasjonal/internasjonal karakter skal bruk av fareområde koordineres med forsvaret i koordineringsmøte, normalt desember/januar året før.
 - S/NLF forestår koordineringen og deltar i koordineringsmøte.
 - Klubber må innen 1. november ha meldt inn sitt behov til S/NLF.
- Bruk av fareområdene kunngjøres via NOTAM senest 14 dager før arrangementer.
 - S/NLF sender NOTAM-søknad
 - Klubbene må oppnevne ansvarlig person for arrangementet og meddele dette til S/NLF senest 3. uker før arrangementet.
- Et fareområde aktiviseres for en dag eller et definert tidsrom innenfor dagen av gangen, etter avtale mellom bakkesjef og PACC Oslo og/eller PACC Bodø, før dagens flyging begynner.
- Ved aktivisering kontakter bakkestasjon PACC Oslo og/eller PACC Bodø og oppgir:
 - Hvilken bakkestasjon som ringer.
 - Be om ønskede fareområder for aktivering aktuell dag.
 - Avtale øvre høydebegrensing i FL (begrenses til nødvendig høyde for dagen).
 - Avtale tidspunkt for aktiveringsperiode fra/til (lokal tid).

- Oppgi telefonnummer til bakkestasjon og backup telefonnummer.
- Luftforsvarets operasjonssenter (NAOC) kontaktes av bakkestasjonen før oppstart og informeres om aktivitet i fareområdene som avtalt med PACC. Oppgi følgende opplysninger:
 - Navn på bakkestasjon og ansvarlig kontaktperson som ringer
 - Navn på aktiverte fareområder aktuell dag
 - Høydebegrensinger avtalt i hvert enkelt fareområde
 - Tidspunkt for aktiveringsperiode fra/til (lokal tid)
 - Telefonnummer til bakkestasjon og backup telefonnummer.
- Bakkestasjonen skal ha et angitt telefonnummer, hvor bakkesjef alltid er tilgjengelig for PACC og NAOC, så lenge området er aktivisert. Et backup telefonnummer skal også oppgis og kunne nå tilgjengelig personell.
- Ved ønske om forlengelse av avtalt åpningstid i området, skal aktuell PACC sektorgruppe kontaktes i god tid før opprinnelig avtalt sluttidspunkt. NAOC skal også orienteres om nytt tidspunkt.
- Ved opphør av aktiviteten skal områder deaktiveres ved telefonisk henvendelse fra bakkestasjon til aktuell sektorgruppe av PACC. NAOC skal også orienteres
- Det skal etableres et sett med administrative og lokale prosedyrer for hver bakkestasjon som benytter fareområdene (for eksempel *Vågå Wave Camp – Local rules and procedures*). Piloter som skal fly i aktiviserte fareområdene skal ha lest, forstått og signert for gjeldende prosedyreverk.

3. Bakkesjefens ansvar

- Bakkesjef er ansvarlig for å aktivere og deaktivere fareområdene ved telefonisk kontakt til aktuell sektorgruppe PACC samt opprette kontakt med NAOC.
- Bakkestasjonens telefon og flyradio skal til enhver tid være bemannet og på bakken, når fareområdet er åpnet og/eller i bruk fra aktuelt startsted.
- Radiofrekvens for aktiv bakkestasjon skal benyttes av luftfartøy i det aktuelle området
- Bakkestasjonen skal være kontinuerlig bemannet av ansvarlig bakkesjef, som skal ha kontinuerlig lyttevakt på frekvensen som benyttes i fareområdet
- Bakkesjef skal til enhver tid ha oversikt over egen aktivitet/fly (antall og registrering) i fareområdet.
- Ved behov/spesielle situasjoner, hvor en sektorgruppe i PACC anmoder om å få et fareområde tilgjengelig til annen trafikk enn luftsport, skal bakkesjef straks forsøke å dirigere all luftsportsaktivitet ned og ut av området og rapportere tilbake til relevant PACC sektorgruppe så snart som han har fått bekreftet at alle brukerne har forlatt området. Er ikke annet oppgitt skal dette skje i løpet av 10 min.+
- Bakkestasjonen skal være utstyrt med en FLARM mottaker, som kan tracke flyene i luften.

4. Fartøysjefens ansvar

- Fartøysjefer som flyr i fareområdene skal ha kunnskap om de operative krav og begrensninger som gjelder for seilflyging i fareområdene (se også pkt 1) og bestemmelser for høydeflyging med seilfly generelt (SHB 690).

- Fartøysjefen skal ikke fly inn i et aktivert fareområde før toveis samband med bakkestasjon er opprettet, eller etter separat klarering ved enkeltflygning gitt av PACC
- Ved flyging i fareområdene skal piloten manøvrere luftfartøyet slik at han unngår å fly inn i buffersone, definert som 2 km horisontalt og 1000 fot vertikalt til grensen av fareområdet.
- Så lenge luftfartøyet flyr i et aktivert fareområde skal fartøysjefen ha kontinuerlig lyttevakt på frekvensen til bakkestasjonen samt ha aktivert transponder med kode 7100 hvis ikke annen kode er spesifisert av PACC. Ved arrangement benyttes tildelte militære transponderkoder.
- Ved radiosvikt eller bortfall av nødvendig utsyr (Flarm eller moving map) skal fartøysjefen forlate fareområdet ved hurtig nedstigning og gjøre det som er mulig for snarest mulig å oppnå kontakt med bakkesjef.
- Når fartøysjefen forlater et fareområde skal dette meldes via radio til lokal bakkestasjon, eller direkte til PACC ved enkeltflygninger.

5. Krav til luftfartøy

- Alle seilfly som flyr i fareområdene, skal være utstyrt med:
 - Transponder (benytt kode 7100 om ikke annet er avtalt)
 - FLARM
 - Satellitt-tracker (f.eks. SPOT/inReach, PLB) montert på PIC
 - 2x GPS logger med tracklog (en av disse kan være driver for moving map)
 - 1x moving map som skal kunne vise flyets posisjon i forhold til fareområdets begrensninger
- Alle flygninger i kontrollert luftrom skal dokumenteres med GPS tracklogger for å kunne dokumentere at flyging er gjennomført innenfor tildelt luftrom og i.h.h.t bestemmelsene for bruk av dette.
 - Trackloggen må kunne eksporteres, lagres og åpnes i SeeYou eller tilsvarende program
 - Loggerintervallet 10s eller lavere skal benyttes.
 - Alle loggfiler skal innleveres til ansvarlig arrangør samme dag.
 - Ved enkeltflygninger skal loggerfil lagres av piloten slik at den kan fremlegges på forespørsel.
- Disse kravene kommer i tillegg til forskriftskrav for instrumentering for visuell flyging med seilfly.

6. Luftromskrenkelses

- Ved brudd på klareringer, eller dersom et seilfly flyr ut av det angjeldende fareområde, skal relevant PACC og bakkesjef informeres så snart som mulig.
- Luftromskrenkelsen skal av fartøysjefen rapporteres til luftfartsmyndighetene (Benytt primært NLF OBSREG, alternativt rapportering via Luftfartstilsynet)
- GPS loggfil for angjeldende flyging skal overleveres til bakkesjef/ arrangementsansvarlig.

- Ved krenkelse av buffersonen skal piloten gis en advarsel fra arrangør. Påfølgende og gjentatte krenkelser av buffersonen skal medføre rapportering til S/NLF og i grove tilfeller utestengelse fra arrangement.

7. AKTUELLE TELEFONNUMMER

Kontrollsentralen:

For områdene: Rondane, Vaagaa, Ringebu og Jotunheimen

PACC Oslo, Supervisor 31 26 04 00

For områdene: Oppdal, Dovre, Lesja og Bjorli

PACC Bodø, Supervisor 75 54 29 00

Forsvaret:

Primær: NAOC 75 53 69 30

Sekundær: NAOC 75 53 69 00

NLF:

Fagsjef Seilflyseksjonen: Steinar Øksenholt 99 57 75 98

Bakkestasjon: NTNU 46 29 70 95

Bakkestasjon: DFK 48 17 51 95

Bakkestasjon: S/NLF (Starmoen) 95 90 58 87